

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE 1/2010 rd

Regeringens proposition med förslag till lagstiftning som förutsätts i rådets rambeslut om beaktande av fällande domar avkunnade i Europeiska unionens medlemsstater vid ett nytt brottmålsförfarande i en medlemsstat

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 8 december 2009 en proposition med förslag till lagstiftning som förutsätts i rådets rambeslut om beaktande av fällande domar avkunnade i Europeiska unionens medlemsstater vid ett nytt brottmålsförfarande i en medlemsstat (RP 261/2009 rd) till lagutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Janne Kanerva, justitieministeriet
- tingsdomare Kari Lappi, Helsingfors tingsrätt
- överinspektör Tuuli Eerolainen, Riksåklagarämbetet

- divisionschef Marjatta Syväterä, rättsregistercentralen.

Dessutom har skriftliga utlåtanden lämnats av

- inrikesministeriet
- Brottpåföljdsverket
- Finlands Advokatförbund
- professor Kimmo Nuotio.

Samband med andra handlingar

Propositionen baserar sig på rådets rambeslut om beaktande av fällande domar avkunnade i Europeiska unionens medlemsstater vid ett nytt brottmålsförfarande i en medlemsstat. Under rambeslutets beredning har lagutskottet gett följande utlåtanden LaUU 17/2005 rd, LaUU 18/2006 rd (U 25/2005 rd).

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås ändring av strafflagen, lagen om samarbete mellan Finland och de övriga nordiska länderna vid verkställighet av domar i brottmål samt lagen om internationellt samarbete vid verkställighet av vissa straffrättsliga påföljder. Lagarna ska ändras så att de bestämmelser i strafflagen som gäller beaktande av ett tidigare utdömt fängelsestraff och beaktande av ett tidigare utdömt samhällstjänststraff kan tillämpas på fall där det tidigare straffet har

dömts ut i Europeiska unionens medlemsstater, Island eller Norge.

Propositionen baserar sig på rådets rambeslut om beaktande av fällande domar avkunnade i Europeiska unionens medlemsstater vid ett nytt brottmålsförfarande i en medlemsstat. Enligt rambeslutet ska medlemsstaterna senast den 15 augusti 2010 vidta de åtgärder som är nödvändiga för att följa bestämmelserna i rambeslu-

tet. Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt efter att de har godkänts och blivit stadfästa.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Syftet med propositionen är att i Finland genomföra rådets rambeslut 2008/675/RIF om beaktande av fällande domar avkunnade i Europeiska unionens medlemsstater vid ett nytt brottmålsförfarande i en medlemsstat. Beslutet innebär att fällande domar avkunnade i en medlemsstat måste beaktas i samma omfattning i ett brottmålsförfarande som motsvarande nationella domar och bygger på principen om ömsesidigt erkännande av domar som är en av hörnstenarna i det straffrättsliga samarbetet i EU. Det handlar alltså inte om att samordna lagstiftningen i medlemsstaterna, utan om att en dom som avkunnats i en medlemsstat beaktas i överensstämmelse med den nationella lagstiftningen.

I vår finländska rätt ingår det inget generellt förbud mot att beakta domar som har avkunnats i utlandet. En utländsk dom kan alltså redan nu beaktas i tillämpningen av bestämmelser som har rättsverkningar för tidigare brottslighet. Följaktligen kan tidigare brottslighet påverka utmätningen av brott och valet av brottsrubricering och straffet då bli strängare eller ett fängelsestraff bli ovillkorligt. Men vår lagstiftning har två förbud mot att beakta utländska domar. Det betyder att bestämmelserna om bestämmande av gemensamt straff i 7 kap. i strafflagen (39/1889) och den tidigare lagen om sammanläggning av straff inte kan tillämpas på påföljder som utdömts i något annat land. Enligt propositionen måste förbuden undanröjas beträffande domar som avkunnas i någon EU-stat. Följaktligen föreslår regeringen lagändringar som tillåter att domar som avkunnats i någon medlemsstat eller Island eller Norge ska kunna beaktas enligt vad som sägs i 6 och 7 § i 7 kap. i strafflagen för att sänka eller mildra en ny dom. Utskottet har be-

handlat förslaget till rambeslut i ett utlåtande (LaUU 18/2006 rd) och hade inte heller då något att invända mot att lagstiftningen ändras. Utskottet tillstyrker alltså lagändringarna. Genom ändringarna kan man minska betydelsen av i vilken stat ett straff har getts och i vilken ordning i relation till brottmålet i Finland. Det medverkar till att alla åtalade behandlas mer lika.

Här vill lagutskottet påpeka att den nationella myndigheten måste vara informerad om domen och den misstänktes brottsliga bakgrund för att en dom från en annan medlemsstat ska kunna beaktas. Enligt vad utskottet har erfart förekommer det allvarliga problem i utbytet av uppgifter om domar mellan medlemsstaterna eftersom det inte finns någon regelbunden och naturlig mekanism för utbytet. Det är beklagligt att rambeslutet inte samtidigt medför förbättringar i det hänseendet. Utskottet noterar dock med tillfredsställelse att läget kommer att förbättras inom en snar framtid eftersom rådet redan har antagit ett rambeslut 2009/315/RIF om organisationen av medlemsstaternas utbyte av uppgifter ur kriminalregistret och uppgifternas innehåll och 2009/316/RIF om inrättande av det europeiska informationssystemet för utbyte av uppgifter ur kriminalregister (Ecris). Medlemsstaterna bör förverkliga rambeslutets och beslutets förutsatta åtgärder senast april 2012.

Sammanfattningsvis finner utskottet propositionen nödvändig och lämplig. Följaktligen tillstyrker utskottet lagförslagen utan ändringar.

Utskottets förslag till beslut

Lagutskottet föreslår

att lagförslagen godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 16 februari 2010

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Janina Andersson /gröna
medl. Esko Ahonen /cent
Kalle Jokinen /saml
Oiva Kaltiokumpu /cent
Ilkka Kantola /sd
Sampsa Kataja /saml
Krista Kiuru /sd
Jari Larikka /saml

Sanna Lauslahti /saml
Outi Mäkelä /saml
Markku Rossi /cent
Pirkko Ruohonen-Lerner /saf
Tero Rönni /sd
Kari Uotila /vänst
ers. Katja Taimela /sd.

utskottsråd Marja Tuokila.